

FODRÁSZ UJSÁG

FODRÁSZOK ÉS BORBÉLYOK SZAKKÖZLÖNYE.

A BUDAPESTI BORBÉLY-, FODRÁSZ- ÉS PARÓKAKESZITŐ-IPARTESTÜLET TULAJDONA ÉS HIVATALOS LAPJA.

Az ipartestület tagjai a lapot díjmentesen kapják.

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre ... .. **3 korona.**
Fél évre ... .. **4 „**
Negyedévre ... .. **2 „**
Egyes szám ára **40 fill.** Kapható a kiadó-
hivatalban.

Felelős szerkesztő:

PAULIK JÓZSEF.

SZERKESZTŐSÉG: VII., Izabella-utca 27/a,
ahová a lap szellemi részére vonatkozó
minden közlemény küldendő.

KIADÓHIVATAL: VII., Vörösmarty-utca 17.,
ahová minden pénzküldemény és a lapra
vonatkozó felszólamlások intézendők.

Megjelenik minden hó 1-en és 15-én.

Az ipartestület telefonszáma: 88—18.

Értesítés.

Testületünk és a szövetkezet hivatalos helyiségei VII., Csengery-utca 15. sz. (földszint) van

Hivatalos órák:

Szövetkezetnek: d. e. 8—12-ig, d. u. $\frac{1}{3}$ —8 óráig.

Segédelhelyezés: d. e. 10—11 óráig.

Jegyzői iroda, valamint a munkakönyvek ki- és bejelentése naponként 6—8 óráig.

Elnök található kedden és pénteken este 6— $\frac{1}{8}$ óráig.

Iparunk jövője.

(P.) Nem vagyok barátja a siránkozásnak, mert elvem az, hogy inkább száz irigy, mint egy szánakozó. De ott, a hol a veszély napról-napra nagyobbodik, ott kell, hogy lerántsuk a leplet s bemutassuk a rideg valóságot teljes egészében.

A mostani viszonyok nagyon alkalmasak arra, hogy egy kissé elmélkedjünk iparunk jövője fölött. Az aránytalanul nagy szaporulat, az utóbbi időben megnövekedett tisztességtelen konkurrencia, a fürdők modernizálása, az önborotváló készülékek tökéletesedése, alapjában támadja meg iparunk létérdekét.

Az új ipartörvény és a vasárnapi munkaszüneti törvénytervezetek pedig halotti lepelt akarnak vonni iparunkra.

A mi iparunk teljesen elüt más szakmáktól, mert hiszen a mi szakmánk nem életszükséglet,

hanem luxus-ipar, s még csak az van hátra, hogy a vasárnapi munkaszünettel korlátozzuk annyira, hogy magunk adjuk a vendégeink kezébe az önbe-
retváló készülékeket, akkor aztán magunk ássuk meg a sirt, melybe bele feketünk.

Legkárosabb lenne a polgármester ajánlatára a fővárosi közgyűlésnek azon határozata, hogy a fürdő üzemek vétessenek ki a vasárnapi munkaszünet alól. Ugy látszik nagy protektora a polgármesterünk a gazdag fürdővállalatoknak, mit a munkarendnél is szomoruan tapasztaltunk. 1000 kisiparos érdeke, kenyere és iparának jövője a polgármesterünk szemében nem bir oly súlylyal, mint két-három gazdag embernek kivánsága. Meggyőződhetünk ebből, hogy a szegény embert még az ág is huzza. Magunk erejére vagyunk utalva, s akkor, mikor ipari létérdekünkről van szó, kell, hogy közös akarattal összetartsunk.

De éppen most, a vasárnapi munkaszüneti törvénytervezetnél látjuk a széthuzást, a hamis jelzők után való haladást. Ez csak iparunk jövőjére lesz szomorú következményekkel. Lesz teljes vasárnapi munkaszünet. Mi majd pihenni fogunk, de annál lázasabb lesz a munka a fürdőkben.

Az üzletnélküli segédek elesnek a kisegítések-től, ezek majd mind mozgófodrászok fognak házról-házra járni. Az üzleti tevékenység a lakásokba fog terelődni s így igen soknak nem is lesz szüksége üzlethelyiségre.

Majd ekkor fog fellendülni a tarifa és fénykorát fogja élni a piszkos konkurrencia.

Ez a jövő képe iparunknak.

Kell, hogy most lássunk tisztán, mert a késő bánattal már nem segíthetünk ügyünkön.

Értesítés. Szövetkezetünknel minden olcsóbb, mint bárhol. Nagy választék illatszerekben, szappanokban, fejmosóvizekben, stb. Acélárukban **ujdonságok:** Francia és solingeni borotvák (Pollárt-féle kezeléssel) hozzávaló fenőszijak, zajtalan ollók, stb.

Fodrászsegédek kongresszusa.

A fodrászsegédek önképzőköre és a fodrászsegédek szakegyesülete november hó 9-én a József főherceg szállodában országos kongresszust tartott „a vasárnapi munkaszünet és a szervezkedés szükségessége és haszna” napirenddel.

A kongresszuson a kereskedelmi kormány dr. J a n o v i s c h János miniszteri titkár által képviseltette magát. A teljes vasárnapi munkaszünet iránt lelkesedő szaktársaink is szép számmal jelentek meg Réthly Árpád vezetése mellett.

Nagy Béla indítványára elnöknek Fülöp Istvánt választották meg, aki üdvözölte a kormány kiküldöttét, valamint Grády János elvtárust, mint a szakszervezet képviselőjét.

A kormány kiküldötte üdvözölte a kongresszust, igéri, hogy figyelemmel fogja meghallgatni a kívánásokat, hogy annak az illetékes helyen szószólója és tolmácsolója lehessen.

A szakszervezet kiküldötte politikai izü beszédben adta át a központi szervezet üdvözlését, jelezve azt, hogy a munkásság csak kemény harccal fogja tudni jogait kivívni.

Duschinszky Emil ösmerteti a törvénytervezetet, fölpanaszolja, hogy az agyoncsigázott fodrászsegédek nagy többsége tudóvészben pusztul el, amit a fodrászüzletek gyilkos levegője okoz.

Határozati javaslatot terjeszt be a 36 órás teljes vasárnapi munkaszünet érdekében.

Réthly Árpád nagy taps mellett 250 fodrászmester üdvözlését tolmácsolja s sok sikert kíván a segédek mozgalmához.

A veszprémi, aradi, miskolci, kispesti és nagyváradi kiküldöttek csatlakoztak a 36 órás munkaszünet eszméjéhez, a miskolci kiküldött még a főnökök hozzájárulását is tolmácsolta.

Zsvikovits Ambrus és Dusinszky Emil felszólalása után a kongresszus egyhangulag elfogadta a határozati javaslatot.

Az osztrák fodrászmesterek kongresszusa.

B é c s. szept. hó.

A császárijubileumi ünnepi szakkiállítás megnyitása.

Jó ötlet volt a rendezőségtől, hogy a szakkiállítás megnyitását a délutáni órákra tűzte ki, mert ha délelőtt nyitották volna meg, bizony sok szaktárs aludta volna el a megnyitási ünnepélyt, a mit valóban kár lett volna elmulasztani.

Az osztrák fodrászmesterek III-ik (mint nemzetközi jellegű azonban I.) kongresszusa a Savoy-szálloda nagytermében rendezett császárijubileumi szakkiállítás megnyitásával vette tulajdonképpen kezdetét. Az ünnepélyre megjelentek: Gessmann dr. munkaügyi miniszter, Neumayer dr. alpolgármester, a kereskedelemügyi miniszter képviselőjében Muusz és Fuchs iparfelügyelők, Langthaler dr. városi tanácsos, az ipartestület előljárósága s az összes bécsi és külföldi kongresszusi kiküldöttek. Az ünnepi közönség a császár mellszobrával rendkívül izlésesen diszitett emelvényen foglaltak állást, a melyről Wolf ipartestületi elnök Gessmann dr. munkaügyi miniszterhez intézett nagyhatású beszédet, kiemelve a kiállítás jelentőségét úgy a fodrászipar fejlődésére, mint a vele összefüggésben levő szakmák haladására egyaránt. Beszéde végén szóló háromszoros hochchal éltette az ipar legmagasabb előmozdítóját Ferencz József császárt, mely felköszöntőt a résztvevő közönség nagy lelkesedéssel viszo-

nozta. Erre a bécsi fodrászmesterek dalárdája elénekelte a néphimnuszt. A dal elvégeztével Gessmann miniszter köszönetét fejezte ki a kiállítás rendezőségének a sikerült rendezésért, kiemelve beszédében, hogy a fodrászipar büszkeséggel tekinthet vissza eddigi fejlődésére s biztosította a jelenlevőket, hogy hatáskörében mindenkor a leghatásosabban fogja támogatni a fodrásziparosokat nemes törekvésükben. Nagyhatású beszédében a miniszter végül a kiállítást megnyitottnak jelentette ki. Ezután Neumayer dr. tanácsos beszélt Lueger dr. polgármester és Bécs városa nevében, üdvözölve a kiállítás rendezőségét, megígérve egyuttal, mint a városi tanács, mint első fokú iparhatóság, mint pedig a saját, mint az ipariskolai bizottság elnöke nevében, hogy a fodrászipar haladása érdekében a jövőben is mindent el fog követni. Erre a bécsi fodrászmesterek dalárdája „Die Ehre Gottes in der Natur” című dalt énekelte, mire a notabilitások a kiállítási bizottság kalauzolásával a kiállítás megtekintésére indultak.

Gessmann miniszter, Wolf testületi elnök kalauzolása mellett megtekintvén a kiállítást, igen elismerő hangon nyilatkozott a fodrászipar nagy haladásáról, miközben ismételt gratulált az elnöknek az érdekes és tanulságos, az ipar magas nivójáról tanuságot tevő remekművekhez. Itt sajnálattal kell említenem, hogy a kiállításon a bécsi sampiónok s az udvari fodrászcimet viselő női-fodrászművészek nem vettek részt, jóllehet, éppen ezeknek erkölcsi kötelessége lett volna művészetükkel emelni a kiállítás művészi színvonalát s jó példát mutatni a fiatal nemzedéknek. Dicséretes kivételt tettek ebben Fanik udvari női-fodrász s Epply, volt szaktárnár, akik hozzájárultak a kiállítás művészi színvonalának emelésére azzal, hogy egyenkint 3—3 művésziesen fésült női fejet állítottak ki versenyen kívül. A többi bécsi kapacitásról láttuk, hogy nem voltak ott. Az elnök ezen tényt nem is mulasztotta el megemlíteni a miniszternek.

A nagyközönség is rendkívül nagy érdeklődést tanúsított a kiállítás iránt; már a második napon kapta meg az ezredik látogatónak szánt jutalmat egy hölgy, egy gyönyörű fésülő garnitúrát, melyet a kiállító Beer-cég erre a célra ajánlott fel a kiállítás rendezőségének.

A császárijubileumi lakoma.

Itt Bécsben jelenleg minden a császárijubileum jegyében áll. Még a legkülömbözőbb alkalmakból rendezett lakomák is. Délután 3 órakor volt a császárijubileumi szakkiállítás megnyitása; este 8 órakor a császárijubileumi lakoma. A lakoma alkalmával — természetesen — kifejezésre jutott az igazi testvériség a bécsi és a vidéki szaktársak; de különösen a bécsi és müncheni dalosok között. Wolf ipartestület elnök üdvözölte első sorban a megjelent küldötteket, kiemelve azon nagyjelentőségű körülményt, hogy a kongresszus éppen szeretett uralkodónk jubileumi évében tartatik meg. Beszédét háromszoros hochchal a császárra fejezte be, melyet a jelenlevők lelkesen viszonoztak. Végül a himnuszt énekeltek, melyet a közönség állva hallgatta végig. Miután a két dalárda együtt és külön-külön még néhány dalt énekelte; a bécsi dalárda elnöke szívélyes beszéd kíséretében gyönyörű zászló szallagot nyújtott át a münchenieknek, melyet a müncheni dalárda nevében Bauer elnök köszönt meg. A mikor aztán a két daloskör zászlója a testvérisüles jelét keresztezték egymást, se vege, se hossza sem volt az örömrivalgásnak; a zenekar pedig a himnuszt játszotta. Erre Wolf elnök lelkes beszédben II. Vilmos császárról és a szövetséges uralkodókról emlékezett meg, mire a zenekar a né-

BALASSA és TÁRSA **hygienikus fodrász fehérnemű kölcsönző vállalata**
Budapest, VI., Andrásy-ut 50. szám. — Telefon 83—16.

Legfinomabb fehérneműk, pontos kiszolgálás, rendkívül mérsékelt árak. — Szükség esetén kérjen ajánlatot.

met himnuszt játszotta; a közönség pedig énekkel kísérte azt. A berlini ipartestület elnöke a bécsi és az ausztriai szaktársakat köszöntötte fel, míg Linzner (Berlin) a bécsi hölgyeket éltette. Ezután a zenekar és a két dalárda felváltva működtek. A gazdag programból csak annyit említek meg, hogy csak a két dalárda többrendbeli ujrázáson kívül 12 dalt adott elő.

Végül említem még, hogy a lakomán mintegy 800 személy vett részt, közte természetesen igen sok hölgy.

(Folyt. köv.)

Válasz az október hó 16-diki közgyűlésre

Mielőtt észrevételeimet megtenném, bátor vagyok a t. szaktársak figyelmét soraimra felhívni, mivelhogy a közgyűlésen kifejezéseimet nem bírtam tudomásukra hozni, mert Nagy Géza szaktárs, mikor beszédébe fogott, kénytelen voltam a közgyűlés terméből eltávozni és pedig azért, mert eszembe jutottak, pár hónap előtti kijelentései, hogy minden borbélymestert lámpavasra kellene akasztani; továbbá egyik, vagy másik szaktársnak már igen sok kellemetlenséget okozott, közvetlen talán ő személyesen nem, hanem az ő vezérése alatt. Csodálom, hogy t. szaktársaimnak volt annyi türelmük, hogy szóhoz engedték jutni. Mindnyájan tudjuk azt, hogy a vélemények és az érdekek két felé szoktak oszlani. Most is két tábor áll egymással szembe, az egyik a teljes vasárnapi munkaszünet mellett van, a másik a vasárnapi nyitvatartás mellett van. Most már nézzük, hogy miért van a kisebbség a vasárnapi teljes munkaszünet mellett, és miért van a nagy többség a teljes vasárnapi munkaszünet ellen? A teljes vasárnapi munkaszünet mellett lévő szaktársakat a belvárosban találjuk és olyanok, akik már jóllakott emberek és akik a szakmánkkal és a jövővel nem törődnek. Beszélgetést folytattam egy előkelő szaktárral, aki a teljes vasárnapi munkaszünetnek nagy harczosa és vezető embere, azt a választ kaptam, hogy ő nem a többség és a szakmának az érdekébe dolgozik, hanem csak a saját érdekében. Azt mondja, hogyha ő neki minden egyes segédnek, egy napi munkaszünetet kell, hogy adjon; három segédje van, ergo három napig csak két segéddel rendelkezik, mindezek után kell, hogy egy negyedik segédet is alkalmazzon, a mi pedig több kiadást von maga után. Bizonyára a milyen előharcos véleménye és érdeke, úgy bizonyára, a többi mozgalomnak a hozzátartozóit is ilyen momentum vezeti.

Most már nézzük a nagy többségnek véleményét és érdekét, minden bizonyára, hogyha teljes vasárnapi munkaszünet lesz, hogy az a vendég, majd szombaton fog borotválkozni menni; a dolog nem egészen úgy van, mivel, hogyha az a munkás, vagy az az üzleti alkalmazott, foglalkozás után a családi otthonába megy, vagy esetleg vendéglőbe, nem fogja ott hagyni a családi otthonát, vagy a vendéglőben a ruffer partiját, mert a borbélynak nem tetszik vasárnap dolgozni, hanem vesz magának egy beretvát, és magányosan megberetváltkozik. Vasárnap, esetleg egyik-másik jó barátját, a ki nem tud magányosan megberetváltkozni, azt megtisztogatja, mert az a munkás, ugyszintén a fiatalság, nem azért jár a borbélyhoz, hogy csak megberetváltkozhassék, hanem legtöbbször azért, hogy a hajzata rendbe legyen hozva, tudniillik meg legyen fésülve, ha most már magányosan kell, hogy megfésülködjön, maga is fog megberetváltkozni. Elte-

kintve ezektől, elhiszem, hogy mindenki szombaton megberetváltkozik, most már ha a vasárnapi munka, a szombati napra is esik, akkor kell, hogy a vasárnapi munkaerőt, a szombati napra alkalmazza, vagyis egy kisegítő helyett, három kisegítőt kell, hogy alkalmazzon, mindezek után, 12 koronával egy héten több a kiadás, ha ezt egy esztendőben összegezzük, egyiknek-másiknak a lakbéré ennyivel lesz drágább és ezt a terhet a mi üzleteink nem bírják ki, hanem, ha a teljes vasárnapi munkaszünet életbe lép, úgy fogunk segíteni magunkon, hogy zárt ajtók mögött, vagy a lakásunkon fogunk dolgozni, mivel az egzisztenciánkat fenn akarjuk tartani, ugyan egyik, vagy másik el fogja nevezni szenykonkurrenciának, mivel nekünk így cselekedni kell majd, hogy létfontosságunkat biztosíthassuk, mert hogyha egyik, vagy másik a negyedévi házbérét nem tudja megfizetni, ugyanazok, a kik a teljes vasárnapi munkaszünet mellett vannak, nem fogják helyettünk a házbért kifizetni, ugyszintén azok sem, akik bennünket szenykonkurrensnek fognak nevezni biztosítom, hogy minden szaktársnak a vendégei reá fognak kényszeríteni, hogy igenis, vasárnap borotváljon, sokkal kellemetlenebb lesz házrul-házra járni, mint az üzletben nyugodtan dolgozni. A mi a segédi kart illeti, harmadrésze a vasárnapi nyitvatartás mellett foglal állást, és csak a negyed része a teljes vasárnapi munkaszünet mellett van. Egy szaktárs, aki a teljes vasárnapi munkaszünet mellett van, azt mondta nekem, hogyha nem lesz teljes vasárnapi munkaszünet, úgy egyeztet meg a segédeivel, hogy vasárnap 9 órakor nyit, vagyis három órán át foglalkoztatja a segédjeit és ennek folytán nem ad akkor 24 órás munkaszünetet; és a segédjei ebbe beleegyeztek, pedig az egyik segédje, a segédi mozgalom 10-es bizottságának tagja, így kürtöli a nagy elveket, mégis suttymban olyan olcsón megköti a szerződést. Hol marad akkor a magasztos elv? Nézetem ez: megadjuk a 24 órás szabad napot minden munkásnak, és megkérjük a nagyméltóságú kereskedelmi miniszter urat, hogy a többség kérelmét teljesítse és nem pedig a kisebbségét, akik szinten csak érdekből akarják a teljes vasárnapi munkaszünetet, mert az szocialis alkotás, miért is ökézzel csak saját érdeküknek akarnak szolgálni.

Maradtam kiváló tisztelettel

Held József.

Ipartestületek kongresszusa.

Az ipartestületek országos szövetsége november hó 8 és 9-én országos értekezletet tartott.

A gyűlés lefolyása elejétől végig gyönyörűen demonstrálta iparosainknak Kossuth Ferenc működésébe vetett szilárd bizalmát, s az a kitörő lelkesedés, melylyel Sztéryni József államtitkár nyílt levelének felolvasását fogadták, mindenkit meggyőzhet arról, hogy a magyar iparosokat ma már nem lehet egyhangú frázisokkal és demagóg eszközökkel az általuk helyesnek felismert iránytól eltántorítani.

A kongresszus tárgyalásairól alábbi tudósításban számolunk be:

A vasárnapi ülés:

Az Ipartestületek Országos Szövetsége vasárnap reggel kilenc órakor kezdte meg két napra tervezett országos értekezletét. A nagygyűlésen, a melynek célja állásfoglalás volt az új ipartörvény tervezetével szemben, kétszáz egyesület képviseltette magát. A kereskedelemügyi minisztérium is elküldte a gyűlésre képviselőit, dr. Téglácsy István miniszter

Ha jó fenőkövet akar vásárolni, el ne mulassza DEUTSCH és GOLDSCH E I N

Budapest, VIII., Aggteleki-utca 21. különleges kőraktárát felkeresni.

Telefon 114—71.

Vásárlás előtt a kövek kipróbálhatók.

Telefon 114—71.

Fodrászsegédek kongresszusa.

A fodrászsegédek önképzőköre és a fodrászsegédek szakegyesülete november hó 9-én a József főherceg szállodában országos kongresszust tartott „a vasárnapi munkaszünet és a szervezkedés szükségessége és haszna” napi-renddel.

A kongresszuson a kereskedelmi kormány dr. J a n o v i s c h János miniszteri titkár által képviseltette magát. A teljes vasárnapi munkaszünet iránt lelkesedő szaktársaink is szép számmal jelentek meg Réthly Árpád vezetése mellett.

Nagy Béla indítványára elnöknek Fülöp Istvánt választották meg, aki üdvözölte a kormány kiküldöttét, valamint Grády János elvtárat, mint a szakszervezet képviselőjét.

A kormány kiküldötte üdvözölte a kongresszust, igéri, hogy figyelemmel fogja meghallgatni a kívánásokat, hogy annak az illetékes helyen szószólója és tolmácsolója lehessen.

A szakszervezet kiküldötte politikai izü beszédben adta át a központi szervezet üdvözlését, jelezve azt, hogy a munkásság csak kemény harccal fogja tudni jogait kivívni.

Duschinszky Emil ösmerteti a törvénytervezetet, fölpanaszolja, hogy az agyoncsigázott fodrászsegédek nagy többsége tüdővészben pusztul el, amit a fodrászüzletek gyilkos levegője okoz.

Határozati javaslatot terjeszt be a 36 órás teljes vasárnapi munkaszünet érdekében.

Réthly Árpád nagy taps mellett 250 fodrászmester üdvözlését tolmácsolja s sok sikert kíván a segédek mozgalmához.

A veszprémi, aradi, miskolci, kisésti és nagyváradai kiküldöttek csatlakoztak a 36 órás munkaszünet eszméjéhez, a miskolci kiküldött még a főnökök hozzájárulását is tolmácsolta.

Zsivkovits Ambrus és Dusinszky Emil felszólalása után a kongresszus egyhangulag elfogadta a határozati javaslatot.

Az osztrák fodrászmesterek kongresszusa.

B é c s. szept. hó.

A császárbüjileumi ünnepi szakkiállítás megnyitása.

Jó ötlet volt a rendezőségtől, hogy a szakkiállítás megnyitását a délutáni órákra tűzte ki, mert ha délelőtt nyitották volna meg, bizony sok szaktárs aludta volna el a megnyitási ünnepélyt, a mit valóban kár lett volna elmulasztani.

Az osztrák fodrászmesterek III-ik (mint nemzetközi jellegű azonban I.) kongresszusa a Savoy-szálloda nagytermében rendezett császárbüjileumi szakkiállítás megnyitásával vette tulajdonképpen kezdetét. Az ünnepélyre megjelentek: Gessmann dr. munkügyi miniszter, Neumayer dr. alpolgármester, a kereskedelemügyi miniszter képviselőjében Muusz és Fuchs iparfelügyelők, Langthaler dr. városi tanácsos, az ipartestület előjárósága s az összes bécsi és külföldi kongresszusi kiküldöttek. Az ünnepi közönség a császár mellszobrával rendkívül izlésesen diszített emelvényen foglalt állást, a melyről Wolf ipartestületi elnök Gessmann dr. munkügyi miniszterhez intézett nagyhatású beszédet, kiemelve a kiállítás jelentőségét úgy a fodrászipar fejlődésére, mint a vele összefüggésben levő szakmák haladására egyaránt. Beszéde végén szóló háromszoros hochchal éltette az ipar legmagasabb előmozdítóját Ferencz József császárt, mely felköszöntőt a résztvevő közönség nagy lelkesedéssel viszo-

nozta. Erre a bécsi fodrászmesterek dalárdája elénekelt a néphimnusz. A dal elvégeztével Gessmann miniszter köszönetét fejezte ki a kiállítás rendezőségének a sikerült rendezésért, kiemelve beszédében, hogy a fodrászipar büszkeséggel tekinthet vissza eddigi fejlődésére s biztosította a jelenlevőket, hogy hatáskörében mindenkor a leghatásosabban fogja támogatni a fodrásziparosokat nemes törekvésükben. Nagyhatású beszédében a miniszter végül a kiállítást megnyitottnak jelentette ki. Ezután Neumayer dr. tanácsos beszélt Lueger dr. polgármester és Bécs városa nevében, üdvözölve a kiállítás rendezőségét, megígérve egyúttal, mint a városi tanács, mint első fokú iparhatóság, mint pedig a saját, mint az ipariskolai bizottság elnöke nevében, hogy a fodrászipar haladása érdekében a jövőben is mindent el fog követni. Erre a bécsi fodrászmesterek dalárdája „Die Ehre Gottes in der Natur” című dalt énekelt, mire a notabilitások a kiállítási bizottság kalauzolásával a kiállítás megtekintésére indultak.

Gessmann miniszter, Wolf testületi elnök kalauzolása mellett megtekintvén a kiállítást, igen elismerő hangon nyilatkozott a fodrászipar nagy haladásáról, miközben ismételt gratulált az elnöknek az érdekes és tanulságos, az ipar magas nivójáról tanuságot tevő remekművekhez. Itt sajnálattal kell emlitenem, hogy a kiállításon a bécsi sampiónok s az udvari fodrászcimet viselő női-fodrászművészek nem vettek részt, jóllehet, éppen ezeknek erkölcsi kötelessége lett volna művészetükkel emelni a kiállítás művészi színvonalát s jó példát mutatni a fiatal nemzedéknek. Dicséretes kivételt tettek ebben Fanik udvari női-fodrász s Epply, volt szaktanár, akik hozzájárultak a kiállítás művészi színvonalának emelésére azzal, hogy egyenkint 3—3 művésziesen fésült női fejet állítottak ki versenyen kívül. A többi bécsi kapacitásról láttuk, hogy nem voltak ott. Az elnök ezen tényt nem is mulasztotta el megemlíteni a miniszternek.

A nagyközönség is rendkívül nagy érdeklődést tanúsított a kiállítás iránt; már a második napon kapta meg az ezredik látogatónak szánt jutalmat egy hölgy, egy gyönyörű fésülő garnitúrát, melyet a kiállító Beer-cég erre a célra ajánlott fel a kiállítás rendezőségének.

A császárbüjileumi lakoma.

Itt Bécsben jelenleg minden a császárbüjileum jegyében áll. Még a legkülömbözőbb alkalmakból rendezett lakomák is. Délután 3 órakor volt a császárbüjileumi szakkiállítás megnyitása; este 8 órakor a császárbüjileumi lakoma. A lakoma alkalmával — természetesen — kifejezésre jutott az igazi testvériség a bécsi és a vidéki szaktársak; de különösen a bécsi és müncheni dalosok között. Wolf ipartestület elnök üdvözölte első sorban a megjelent küldötteket, kiemelve azon nagyjelentőségű körülményt, hogy a kongresszus éppen szeretett uralkodónk büjileumi évében tartatik meg. Beszédét háromszoros hochchal a császárra fejezte be, melyet a jelenlevők lelkesen viszonzottak. Végül a himnusz énekelték, melyet a közönség állva hallgatta végig. Miután a két dalárda együtt és külön-külön még néhány dalt énekelt; a bécsi dalárda elnöke szívélyes beszéd kíséretében gyönyörű zászló szallagot nyújtott át a münchenieknek, melyet a müncheni dalárda nevében Bauer elnök köszönt meg. A mikor aztán a két daloskör zászlója a testvérisülés jeléül keresztezték egymást, se vege, se hossza sem volt az örömrivalgásnak; a zenekar pedig a himnusz játszotta. Erre Wolf elnök lelkes beszédben II. Vilmos császárról és a szövetséges uralkodókról emlékezett meg, mire a zenekar a né-

BALASSA és TÁRSA **hygienikus fodrász fehérnemű kölcsönző vállalata**
Budapest, VI., Andrassy-ut 50. szám. — Telefon 83—16.

Legfinomabb fehérneműk, pontos kiszolgálás, rendkívül mérsékelt árak. — Szükség esetén kérjen ajánlatot.

met himnuszt játszotta; a közönség pedig énekkel kísérte azt. A berlini ipartestület elnöke a bécsi és az ausztriai szaktársakat köszöntötte fel, míg Linzner (Berlin) a bécsi hölgyeket éltette. Ezután a zenekar és a két dalárda felváltva működtek. A gazdag programból csak annyit említek meg, hogy csak a két dalárda többrendbeli ujrázáson kívül 12 dalt adott elő.

Végül emlitem még, hogy a lakomán mintegy 800 személy vett részt, közte természetesen igen sok hölgy.

(Folyt. köv.)

Válasz az október hó 16-diki közgyűlésre

Mielőtt észrevételeimet megtenném, bátor vagyok a t. szaktársak figyelmét soraimra felhívni, mivelhogy a közgyűlésen kifejezéseimet nem bírtam tudomásukra hozni, mert Nagy Géza szaktárs, mikor beszédébe fogott, kénytelen voltam a közgyűlés terméből eltávozni és pediglen azért, mert eszembe jutottak, pár hónap előtti kijelentései, hogy minden borbélymestert lámpavasra kellene akasztani; továbbá egyik, vagy másik szaktársnak már igen sok kellemetlenséget okozott, közvetlen talán ő sze nélyesen nem, hanem az ő vezetése alatt. Csodálom, hogy t. szaktársaimnak volt annyi türelmük, hogy szóhoz engedték jutni. Mindnyájan tudjuk azt, hogy a vélemények és az érdekek két felé szoktak oszlani. Most is két tábor áll egymással szembe, az egyik a teljes vasárnapi munkaszünet mellett van, a másik a vasárnapi nyitvatartás mellett van. Most már nézzük, hogy miért van a kisebbség a vasárnapi teljes munkaszünet mellett, és miért van a nagy többség a teljes vasárnapi munkaszünet ellen? A teljes vasárnapi munkaszünet mellett lévő szaktársakat a belvárosban találjuk és olyanok, akik már jóllakott emberek és akik a szakmánkkal és a jövővel nem törődnek. Beszélgetést folytattam egy előkelő szaktárssal, aki a teljes vasárnapi munkaszünetnek nagy harczosa és vezető embere, azt a választ kaptam, hogy ő nem a többség és a szakmának az érdekébe dolgozik, hanem csak a saját érdekében. Azt mondja, hogyha ő néki minden egyes segédnek, egy napi munkaszünetet kell, hogy adjon; három segédje van, ergo három napig csak két segéddel rendelkezik, mindezek után kell, hogy egy negyedik segédet is alkalmazzon, a mi pedig több kiadást von maga után. Bizonyára amilyen előharcos véleménye és érdeke, úgy bizonyára, a többi mozgalomnak a hozzátartozóit is ilyen momentum vezeti.

Most már nézzük a nagytöbbségnek véleményét és érdekét, minden bizonyára, hogyha teljes vasárnapi munkaszünet lesz, hogy az a vendég, majd szombaton fog borotválkozni menni; a dolog nem egészen úgy van, mivel, hogyha az a munkás, vagy az az üzleti alkalmazott, foglalkozás után a családi otthonába megy, vagy esetleg vendéglőbe, nem fogja ott hagyni a családi otthonát, vagy a vendéglőben a ruffer partiját, mert a borbélynak nem tetszik vasárnap dolgozni, hanem vesz magának egy beretvát, és magányosan megberetváltkozik. Vasárnap, esetleg egyik-másik jó barátját, a ki nem tud magányosan megberetváltkozni, azt megtisztogatja, mert az a munkás, ugyszintén a fiatalság, nem azért jár a borbélyhoz, hogy csak megberetváltkozhassék, hanem legtöbbsnyire azért, hogy a hajzata rendbe legyen hozva, tudniillik meg legyen fésülve, ha most már magányosan kell, hogy megfésülködjön, maga is fog megberetváltkozni. Elte-

kintve ezektől, elhiszem, hogy mindenki szombaton megberetváltkozik, most már ha a vasárnapi munka, a szombati napra is esik, akkor kell, hogy a vasárnapi munkaerőt, a szombati napra alkalmazza, vagyis egy kisegítő helyett, három kisegítőt kell, hogy alkalmazzon, mindezek után, 12 koronával egy héten több a kiadás, ha ezt egy esztendőben összegezzük, egyiknek-másiknak a lakbére ennyivel lesz drágább és ezt a terhet a mi üzleteink nem bírják ki, hanem, ha a teljes vasárnapi munkaszünet életbe lép, úgy fogunk segíteni magunkon, hogy zárt ajtók mögött, vagy a lakásunkon fogunk dolgozni, mivel az egzisztenciánkat fenn akarjuk tartani, ugyan egyik, vagy másik el fogja nevezni szenykonkurrenciának, mivel nekünk így cselekedni kell majd, hogy létfontosságunkat biztosíthassuk, mert hogyha egyik, vagy másik a negyedévi házbérét nem tudja megfizetni, ugyanazok, a kik a teljes vasárnapi munkaszünet mellett vannak, nem fogják helyettünk a házbért kifizetni, ugyszintén azok sem, akik bennünket szenykonkurrencseknek fognak nevezni biztosítom, hogy minden szaktársnak a vendégei reá fogjak kényszeríteni, hogy igenis, vasárnap borotváljon. sokkal kellemetlenebb lesz házrul-házra járni, mint az üzletben nyugodtan dolgozni. A mi a segédi kart illeti, harmadrésze a vasárnapi nyitvatartás mellett foglal állást, és csak a negyed része a teljes vasárnapi munkaszünet mellett van. Egy szaktárs, aki a teljes vasárnapi munkaszünet mellett van, azt mondta nekem, hogyha nem lesz teljes vasárnapi munkaszünet, úgy egyeztet meg a segédeivel, hogy vasárnap 9 órakor nyit, vagyis három órán át foglalkoztatja a segédjeit és ennek folytán nem ad akkor 24 órás munkaszünetet; és a segédjei ebbe beleegyeztek, pedig az egyik segédje, a segédi mozgalom 10-es bizottságának tagja, így kürtöli a nagy elveket, mégis suttyomban olyan olcsón megköti a szerződést. Hol marad akkor a magasztos elv? Nézetem ez: megadjuk a 24 órás szabad napot minden munkásnak, és megkérjük a nagyméltóságú kereskedelmi miniszter urat, hogy a többség kérelmét teljesítse és nem pedig a kisebbségét, akik szinten csak érdekből akarják a teljes vasárnapi munkaszünetet, mert az szocialis alkotás, miért is ökezzel csak saját érdeküknek akarnak szolgálni.

Maradtam kiváló tisztelettel

Held József.

Ipartestületek kongresszusa.

Az ipartestületek országos szövetsége november hó 8 és 9-én országos értekezletet tartott.

A gyűlés lefolyása elejétől végig gyönyörűen demonsrálta iparosainknak Kossuth Ferenc működésébe vetett szilárd bizalmát, s az a kitörő lelkesedés, melylyel Sztéryni József államtitkár nyílt levelének felolvasását fogadták, mindenkit meggyőzhet arról, hogy a magyar iparosokat ma már nem lehet egyhangu frázisokkal és demagóg eszközökkel az általuk helyesnek felismert iránytól eltántorítani.

A kongresszus tárgyalásairól alábbi tudósításban számolunk be:

A vasárnapi ülés:

Az Ipartestületek Országos Szövetsége vasárnap reggel kilenc órakor kezdte meg két napra tervezett országos értekezletét. A nagygyűlésen, a melynek célja állásfoglalás volt az új ipartörvény tervezetével szemben, kétszáz egyesület képviseltette magát. A kereskedelemügyi minisztérium is elküldte a gyűlésre képviselőit, dr. Téglácsy István miniszter

Ha jó fenőkövet akar vásárolni, el ne mulassza DEUTSCH és GOLDSCH E I N

Budapest, VIII., Aggteleki-utca 21. különleges kőraktárát felkeresni.

Telefon 114—71.

Vásárlás előtt a kövek kipróbálhatók.

Telefon 114—71.

tanácsost, Diószeghy József miniszteri osztálytanácsost és Papp Dezső titkárt. Az Állami Munkásbiztosító Hivatal képviselőjében Mentsik Ferenc miniszteri tanácsos, másodelnök és Reichl Károly bíró jelentek meg; az Országos Pénztár képviselőjében Sarkadi Ignác igazgató. Megjelentek továbbá Visontai Soma, Sünegi Vilmos, Nemes Bertalan, Lázár Pál (Gresswein Sándor, Hajnóczy Ignác, Csépany Géza, Nagy György országgyűlési képviselők.

Az előkészítő-bizottság nevében Gelléri Mór királyi tanácsos, az Országos Iparegyesület igazgatója nyitotta meg az országos értekezletet. Megnyitó beszéde elején sajnálattal jelentette, hogy Thék Endre, az ipartestületek országos kongresszusának elnöke nem jelenhetett meg a gyűlésen. Ezután felolvasta Sztterényi József államtitkárnak Thék Endréhez, az országgyűlés elnökéhez intézett levelét, amely így hangzik:

Sztterényi nyílt levele.

„Végtelenül sajnálom, hogy betegségem megakadályoz az ipartestületek országos kongresszusán való személyes megjelenésben. Őszintén fájjalom, hogy betegségem miatt élőszóval nem üdvözölhetem az ország különböző részeiből összesereglett ipartestületi küldötteket abból az alkalomból, hogy az új ipartörvény tervezetével szemben állást kívánnak foglalni, javaslataikat összegezni. Annival inkább sajnálom ezt, mert az ipartörvény tervezetét illetően eddig minden nyilatkozattételtől tartózkodtam. Ugy éreztem, hogy tartozom az ország kisiparosságának azzal, hogy ezt legelső sorban az ő képviselői előtt tegyem meg.

Ami tehát személyesen és élőszóval nem tehetek most meg, hadd tegyem meg írásban. Üdvözlöm önöket és sikert kívánok törekvésükhöz, sikert kívánok ahhoz a jogos törekvéshez, hogy minél előbb oly ipartörvény birtokába jusson a hazai kisiparosság, amely érdekeinek leginkább megfelel, amely fejlődését szemben a mai ipartörvényvel — amennyire ez törvény által egyáltalán biztosítható — lehetővé tegye.

Nem ismeretlen előttem, hogy az új ipartörvény tervezete sokban nem elégíti ki az önök várakozását. Lehet ebben része — sőt ma már tisztán látom, hogy túlnyomó része éppen ebben van — a tervezet ama megoldásának, hogy egységes ipari kodexet akart nyújtani, tehát tulságosan komplikáltak látszik. Ezen a bajon könnyen lehet segíteni. Általában hiszem, az ipartörvény-tervezet kisipari részét tekintetében nem lesz nehéz az a megoldás, hogy kisiparosságunk túlnyomó része az új törvényvel meg legyen elégedve. Annival könnyebb lesz ez, mert maga a tervezet az eddigi kongresszusokon kifejezésre jutott javaslatoknak és kívánásoknak legalább 90 százalékát már is figyelembe vette. Csak hogy a kongresszusok határozatai sokszor egymásnak ellentmondanak. Ezekkel a határozatokkal szemben kerestük az észszerű középutat, a méltányos megoldást.

Az iparüzési jog általános föltételei, ugyszintén az ipar gyakorlására és az engedélyhez kötött iparokra vonatkozó anyag között nagyon kevés kérdés maradt az eddigi kongresszusoknak, amelyeket a javaslat nem honorált volna. Ott van, mint a kisipart legjobban érintő kérdés, a képesítés. Lényegében teljesen azonos a törvényjavaslat megoldása az eddigi kongresszusok határozataival. Ehhez kapcsolódik az inasügy. Csekély eltérésekkel megfelel az eddigi elhangzott kongresszusi kívánalmaknak. A házi- és vándoripart talán két pont kivételével teljesen az eddigi kívánások szerint akarjuk rendezni és a vásárolás tekintetében is éppen csak azokat a kívánásokat nem vettük figyelembe, amelyeknek törvénybe iktatása éppenséggel lehetetlen. Az iparoktatás terén a kisiparos-

ságnak kevés kívánsága marad teljesítetlenül. Az ipartestület és ipari szervezet tekintetében pedig a javaslat az eddigi kívánalmakat túlháladó módon számol a kisiparosság köz-kívánataival.

Vannak azonban a törvényjavaslatnak új rendelkezései is, amelyek a kisiparosságot érdeklik, a melyek tekintetében éppen új voltuknál fogva nem alakulhatott ki a közvélemény. Ezekben lényeges eltérések lehetnek és vannak az iparosság körében, a minthogy eltérések lehetnek a már említett részletek tekintetében is, jóllehet azok az eddigi kongresszusok határozatai alapján épültek fel. Ez eltéréseket összeegyeztetni és egyöntetűséget a javaslatba behozni, célja a mostani kongresszusnak.

Érdeklődéssel várom ezeket a javaslatokat, mint a tervezet kisipari részének hivatott kritikáját. Ezt nem tekintem harcnak a javaslat ellen, mert a harchoz két fel szükséges. A mostani esetben egyik felet sem látom. A vélemény férfias, őszinte és nyílt megnyilatkozása nem harc, hanem önmaga és a köz iránt tartozó kötelesség. De harcias kedve is lenne az iparosságnak, nincs mi és ki ellen harcolnia. Mert senki sem akarja véleményét az iparosságra oktrojálni. Legkevésbé a mostani kereskedelmi miniszter ur, aki hivatva lesz az iparosságnak új ipartörvényt adni. Én éppen oly kevésbé. A kereskedelemügyi miniszter csak annak az ígéretének tett eddig eleget, hogy elkészítette végre — annyi kormány ígérete után — a törvényjavaslat tervezetét, egyebekben, mint minden miniszteriumbeli törvényjavaslattal szemben, ezzel szemben is az az álláspontja, hogy csak akkor fog maga állást foglalni, ha az érdekeltség kritikáját ismeri.

Ez az egyedül helyes, teljesen elfogulatlan álláspont. Én pedig, mint a javaslat szerzője, annyira elfogulatlanul állok a kérdésben, hogy minden javaslatot, amely a hazai ipar érdekében helyesebben, célszerűbben oldja meg a nehéz kérdéseket, mint a javaslat, örömmel, készséggel fogadok és saját javaslatommal szemben is szószólója leszek amannak. Harcnak tehát még csak lehetősége sincs. Egy célnak kell vezérelnie mindnyájunkat. Olyan ipartörvényt, vagy törvényeket kell készíteni, amelyek a hazai iparosság érdekeinek a lehető legjobban megfelelnek. Ilyen ipartörvényt kell megalkotni, mást egyáltalán nem szabad.

Ez lévén az álláspontom, a komoly, tárgyilagos kritikát örömmel és a legbecsesebb munkatársnak tekintem. Az ilyen kritikának van is eredménye. Ebből a kritikából több jelentős kérdésben már látom a módosítás szükségét. Csak kettőt említek föl. Látom, hogy az általam egységesnek tervezett ipari kodexet szét kell szedni több külön törvényre. Ennek nincs semmi komolyabb akadálya, nem is elvi jelentőségű.

Látom továbbá, hogy a munkaközvetítés úgy, amint terveztük, nem lesz megvalósítható. Sajnálni fogom, mert az ipar érdekében ezt tartanám helyesnek. Eljön majd az ideje, mikor az iparosság fogja ismét kérni.

Több egyéb módosítás szükségét is látom már az eddigi kritikákból. Azoknak felsorolása időelőtti lenne, mert elébe vágná az Önök kritikájának. Csak az iránt kívántam megnyugtani a t. kongresszust, hogy nincs szükség harcra, mert nincs ki és mi ellen harcolni. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter ur a legmesszebbmenő módon fogja honorálni a kisiparosság óhajait, mert a kisiparosságban államunk és nemzetünk nagy épületének egyik erős és fontos pillérét látja. Én a legőszintébb odaadással leszek ebben is segítőtarsa.

Egész közéleti és hivatali tevékenységem a hazai ipar érdekében folyt le eddig. Legyenek meggyőződve, hogy ezt a

Borotva fenőkövek legolcsóbban **DEUTSCH és GOLDSCHHEIN** különleges kőraktárában
Budapest, VIII., Aggteleki-utca 21.

Telefon 114—71.

A kövek megvásárlás előtt kipróbálhatók.

Telefon 114—71.

multat nem fogom megtagadni a jövőben sem. Szerényi.*

Gelléri Mór indítványára a nagygyűlés Kossuth Ferencet és Szerényi Józsefet táviratilag üdvözölte.

Ezután Téglássy miniszteri tanácsos a kereskedelmi miniszter és az államtitkár nevében köszönetet mond a szivélyes üdvözléért, majd hangsúlyozza, hogy azért van jelen, hogy az elhangzandó kívánalmakat feljegyezze, miután a kereskedelmi miniszter, aki maga még állást nem foglalt a törvénytervezet tekintetében, minden jogos kívánságot teljesíteni akar, épen ezért állásfoglalását arra az időre tartja fenn, amikor ismerni fogja az érdekeltek állásfoglalását.

A választások.

A lelkes eljenzéssel fogadott nyilatkozat után a választásokat ejtették meg. Elnökké közfelkiáltással megválasztották Gelléri Mór udvari tanácsost, alelnökké André Istvánt (Szekszárd), id. Cserna Lajost (Budapest), Dávidházy Kálmánt (Debrecen), Hajnóczy Bélát (Pápa), Hubay Károlyt (Kolozsvár), Horváth Kálmánt (Szombathely), Kujniss Gyulát (Losonc), Madary Gábort (Budapest), Melkó Bertalant (Budapest), Ováry Lajost (Nagyvárad), Pflieger Ferencet (Miskolc), Szilágyi Mihályt (Veszprém), Steigerwald Alajost (Arad), Pálffy Dánielt (Szeged), Vikár Bélát (Budapest), Zechmeister Kálmánt (Győr), Főjegyző lett: dr. Dóczi Sámuel. Jegyzőkké megválasztottak: Bószó János (Szeged), Farkass Iván (Budapest), Ifj. Jakab János (Kolozsvár), dr. Kádas Lajos (Arad), Könyves Kálmán (Budapest), Nagy József (Szombathely), Németh Simon (Szabadka), Prindl Ede (Budapest), Stephany István (Budapest), Sugár Adolf (Jászládány), Uilmann Jákó (Budapest).

A választás megejtése után áttértek a napirend tárgyalására.

(Folyt. köv.)

Hasznos tudnivalók.

(E rovatban szívesen vesszük a közreműködést, hasonló irányú kérdésekre is itt válaszolunk. Szerk.)

Fejkorpa ellen.

50 gramm kölni vizet és 25 gramm boraxot $\frac{1}{2}$ liter destillált vízzel összekeverünk.

Használati utasítás: A fejbőr naponta ezen folyadékkal egy kis szivacs segítségével erősen bedörzsölendő.

Fehérnemű mosása.

Könnyebb és szebb lesz a mosás, de kevesebb szappan is kell hozzá, ha a mosáshoz használni szokott szódához ugyanoly mennyiségű, de legalább félannyi boraxot keverünk. Ettől a ruha sokkal fehérebb lesz és a mosónő keze sem sebesül ki, mint az erős szóda-lugtól.

Ferenc-pálinka.

2 liter párolt szesz, 3 deka Ferenc-pálinka-eszencia $\frac{1}{2}$ liter víz és benne 3 deka só feloldva.

Ablaküvegek tisztítása.

Nagyon piszkos, homályos ablaküvegek a következőképpen tisztítandók: Meleg vízben kevés szódát feloldunk s szivacs segítségével mossuk meg az ablakot. Ha az ablak nem nagyon piszkos, elegendő az üveget langyos vízzel megnedvesíteni s azután itató papírral addig dörzsölni, míg egészen tiszta lesz.

Chinai-tus.

Kajszinbarack-magokat a kemencében szénre égetünk; a széndarabokat kihülésük után mozsárban tisztán porráőrjük s a port fátyol szítán átszítjuk. Az átszított szénport esővízzel és arabgummi-oldattal mozsárban nagyon finoman tészttávé dörzsöljük s azután kevés pézsmát adunk hozzá. A tészttanemű tömeget vízfürdő fölött bepárolgatjuk. A párolgatás folytán sűrűvé lett tömegeből négyszögletű rudakat formálunk, egy ércnyomóval chinai írásjegyeket nyomunk belé, a rudakat megaranyozzuk és a levegőn megszáritjuk.

Közli: W. J.

Vegyes hírek.

Pályázati hirdetés.

Budapest székesfőváros tanácsa ezennel közhírré teszi, hogy néhai ifj. Hoffmann Ferencz alapítványának az 1909. évre rendelkezésre álló 33 kor., szóval harminchárom korona kamat összege egy budapesti illetőségű, kiskorú, szegény és jó magaviseletű iparos-tanoncnak vagy iparos-segédnek adományozandó.

Ennélfogva felhivatnak a pályázni szándékozók, hogy:

1. születési;
2. iskolai; az illetékes ker. előljáróság által kiállított és az ipartestület által láttamozott;
3. erkölcsi;
4. szegénységi és
5. illetőségi bizonyítványainkkal felszerelt bélyegtelen kérvényüket a székes főváros tanácsi iktató hivatalába (IV., központi városház I. em. 107. ajtó) 1908. évi december hó 20-ik napjának déli 12 órájáig nyujtsák be.

A felsorolt okmányokkal teljesen fel nem szerelt, vagy elkésve érkezett kérvények nem fognak figyelembe vétetni.

Budapesten, 1908. október hó 26-án.

A székes főváros tanácsa:

Bárczy
polgármester.

Felhívás. Tisztelettel felkérem azokat a szaktársaimat, akik sakkozni tudnak, vagy a sakkjátékot elsajátítani akarják és a „Fodrászsegédek sakk-köre“ alakításában részt venni óhajtanak, hogy azok november 19-én (csütörtök) este 9 órakor a Stanof-féle kávéházban (Andrássy-ut és Vörösmarty-utca sarok) megjelenni sziveskedjenek. Szaktársi üdvözléssel

Wéber József.

Gyászrovat. Kampf József köztisztviselőben álló szaktársunk október hó 29-én életének 43-ik, boldog házasságnak 18-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése 30-án délután ment végbe a szaktársak élénk részvétele mellett.

Küchel Miklós szaktársunk november hó 1-én életének 55-ik évében elhunyt. Nyugodjanak békében!

Lapszerkesztő bizottság: *Joszt Péter és Róthly Arpád.*
Az ipartestület jogtanácsosa: *Dr. Révay Zoltán ügyvéd.*
lakik IV., Váci-utca 56. szám.

Kiadja: *Nagel István könyvnyomdája Budapest,*
VII., Vörösmarty-utca 17.

BALASSA és TÁRSA fodrászati berendezések és műszerek elsőrangú vállalata
Budapest, VI., Andrássy-ut 50. szám. — Telefon 83—16.

Allandó butorraktár, legolcsóbb bevásárlási forrás. — Szükség esetén kérjen nagy képes árjegyzéket.

Jóforgalmu **fodrászüzlet** haláleset miatt azonnal eladó.
Cím a kiadóhivatalban.

Egy fiatal **fodrász-segéd**, aki a női fésüléshez is ért,
alkalmazást kap Wersching Jánosnál, V., Wurm-utca 6. sz.

12 visit-fénykép frt **1.20**
kabinet „ frt **2.90**

Fölvételek egész napon át esti 7 óráig esz-
közöltetnek, valamint vásár- ünnepnapokon is.

HOLLÓS fényképész

Lövölde-tér 7. Budapest, VII., Király-u. 105.

E nemben a legkitünőbb készítmény!
Fodrász uraknak nagy árkedvezmény!

NÖVESZTI
ÉS DUSSÁ TESZI
A HAJAT

A
GARA-
féle
PETROLEUM-
HAJSZESZ

ÁRA. 2 KORONA.

FÖSZÉTKÜLDÉSI-
HELY:

GARA GEZA

ÉS TSA,
DROGERIA A

HATTYÚHOZ

BUDAPEST

József-körút 78.

ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

Kapható még következő fő eladási helyeken:

Budapesti fodrászok raktárszövetkezetében
VII., Csengery-utca 15.

Glöck Jenő és Sándor VII., Wesselényi-utca 2.
Ángyán Béla VIII., József-körút 9.

Gáspár Testvérek VII., Erzsébet-körút 33.
Flasner Lajos VIII., József-körút 17.

Dreszmann Károly

homoru műköszörülde és aczéláru raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körút 24. sz.

Ajánlja műköszörüldéjét és nagy aczéláru raktárát a t. fodrász urak
becses figyelmébe.

(A budapesti Bonbonnière.) Az ideai színházi
szezón — már csak a nagy konkurrencia miatt is — rend-
kívül mozgalmasnak ígérkezik. De nem csak a színházak
vetélkednek egymással, hanem versenyez a sok cabaret, orfeum
is, hogy minél több szórakozást és gyönyört nyújtson a
publikumnak. És a közönségben soha nem volt a mulatózási
kedv oly nagy, mint most. Az intimebb és ennél fogva szóra-
kozásra alkalmasabb mulatóhelyek közt első helyen áll a
budapesti Teréz-körúti Cabaret Bonbonnière, amelynek kitünő
író- és művészgárdájával egyik sem veheti fel a versenyt.
Míg a többi cabaret-színpadon havonként változik a műsor —
a Bonbonniérban hetenként új programot adnak. Állandóan
3—4 aktuális színpadi tréfa, 2—3 kis bohózat és 25, 30 chan-
son van műsoron. Válogatott szám valamennyi. Ez idő sze-
rint egy operett-paródiát adnak szenzációs sikerrel. „*A három-
személyes ágy*” címen. A modern operett gyártást kifigurázó
ujdonság tele van szebbnél szebb melódiával. „*A suszter
inas dala*” és „*A pesti policáj*” című kuplét népszerűsége
már az utcára is kivitte. Turchányi Olga, Nyáray Antal,
Vörös Ili, Kökény Ilona, Virágh Jenő, Antal Erzsi, Boross
Géza, Kabók stb. jeleskednek magánszámaikkal és a
darabokban.

Dr. Szalay József igazgató conferencier estéről-estére
frenetikus hatást ér el saját szerzeményű szatirikus verseivel
és pompás ötleteivel. A közönség ki nem fogy a nevetni
valóból. És ez a Bonbonnière legnagyobb erőssége, mert
sehol annyi mókát nem találnak fel egy este, mint itt; már
pedig az ilyen helyhez ugy a főváros, mint a vidéki közön-
ség hű szokott lenni. Amint hogy az is.

Van szerencsém tisztelt Kollega urakat értesí-
teni, hogy **Lánczhid-utca 4. sz.** alatt létezett

fodrászati cikkek

kereskedésemet **Buda, Fő-utca 9. sz.** alá helyez-
tem át és jóval megnagyobbítottam. Üzletemben csak
a legjobb gyártmányu cikkek tartom és így t.
Szaktársaimat mindenben a legjobban kielégíthetem.

Kérem tehát továbbra is becses bizalmukkal
megajándékozni és pártfogásukban részesíteni.

Tiszte'ettel

Brkits János

fodrász és illatszer kereskedése

Budán, Fő-utca 9. szám.

Peru Tannin viz

a jelenkor legjobb hajápolószere.

Szállítás 21 év óta az összes kulturállamokba.

Védjegy.

Jósága és eredményes hasz-
nálhatósága miatt általánosan
kedvelt és ujságok útján való
ismertetése által elterjedt és
ismert szer.

Detailár: K 2.50 és 5.—

A feltaláló leányai.

Főelárusítási hely Magyarország részére: **Dankovszky István**
Budapest, V., József-tér 8. hová minden rendelés czimzendő.

Á N G Y Á N B É I A

Fodrászati berendezések, műszerek és illatszerek nagybani raktára

BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRUT 9.

Mielőtt bármily a szakba vágó cikket vásárol vagy rendel, tiszteljen meg személyesen vagy kérje a legujabbin megjelent **nagybani képes árjegyzékem**, melyet szívesen küldök becses czimére.

Teljes **fodrász-üzleti berendezésekből** külön raktárhelyiségekben állandóan nagyválasztéku raktárt tartok, továbbá **haj- és szakálvágó-gépek**, ollók, borotvák, üzleti kabátokból stb. különösen nagyválasztéku raktár, valamint a legujabb á la Pollart **francia fenőszijakból és borotvák**ból is.

Helybeni megrendeléseket legczélszerűbb telefon utján eszközölni, mert a legkisebb rendelést is szívesen házhoz szállítom.

TELEFON: 48-13.

Van szerencsém b. tudomására adni, **BUDAPESTEN, VI., Váczi-körut 27. sz.** alatt villamos erőre berendezett **borotva-műköszörűdét** alapítottam

és raktáron tartom a legkitűnőbb fajta angol, svéd, francia és solingeni gyármányu borotvákat, ollókat, haj- és szakálvágó gépeket, általam jótállás mellett köszörülve. A vidéki megrendeléseket pontosan, azonnal, a köszörüléseket pedig 8 nap alatt teljesítem

Magamat becses pártfogásába ajánlva, kiváló tisztelettel

BLEHA FERENCZ BUDAPEST, VI., Váczi-körut 27. (Páris-szálloda mellett.)

Több orvosi nyilatkozat. Számos elismerő levél.

Szaktársaknak árkedvezmény.

EGYESTÉRI HASZNÁLAT UTÁN MÁR BIZTOS SIKER. NEM VEGYI SZER, NEM ÁRTALMAS.

DIADÁL

KAPHATÓ MINDENÜTT FŐRAKTÁR: TÖRÖK GYÓGYSZERTÁRA KIRÁLY-U. 12.

TÖRVÉNYESEN VÉDVE. CSÁSZÁR ÉS KIRÁLYI HADSEREG SZÁLLÍTÓJA.

LÁB ÉS EGYÁLTALÁN BŐR-IZZADÁS ELLENI POR.

FELTÁJLÓ ÉS EGYEDÜL KÉSZÍTŐ JAKABB JÓZSEF VI. KIRÁLY-UTCA 98. TELEFON-86-48

EGY DOBOZ ÁRA 60 FILLER.

Kapható a raktárszövetkezetben is.

Használati utasítás: Az izzadni szokott lábat vagy testrészt szappannal megmossuk, melyet nem szárazra törülés után a **Diadalporral** jól beszőrjük és eldörzsöljük.

KRAUSZ VICTOR
M Ű K Ö S Z Ö R Ű S
BUDAPEST, VI., KIRÁLY-UTCA 78.

Legjobban köszörült borotvák és az összes borbély- és fodrász-szerszámok, csak is a fenti czégnél kaphatók.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

URANOS

szabadalm. ké-
kítő pasztilla

ruhamosáshoz
a
legjobb kékitő.

Kapható minden jobb üzletben.

HOCHSINGER TESTVÉREK

vegyészeti gyár

BUDAPEST, VI.

Szaktársak sok pénzt keresnek a legujabb szabadalmazott **formatartók** eladásával, mely betét helyett és minden formában alkalmazható, tuczatja 9 korona, eladási ár 2 korona. Különbéle haj, szakál és bajuszfestékek. Uri, női és színházi parókák, transformatiok, bandók, frisettek, hajfonatok, loknik stb. az összes hajáruk csakis legfinomabb anyagból készülnek szakszerű, izléses kidolgozásban. Szaktársaknak nagy árkedvezmény.

Komáromy Antal fodrász
Budapest, VI. ker., Király-utca 35.

TELEFON:

TELEFON:

ZAORÁL 'BOROTVA' A LEGJOBB.
 1900 PÁRIS VILÁG KIÁLLÍTÁSON, ELISMERT IS EZÜST ÉREMMEL KITŰNTETETT
 „SAJÁT GYÁRTMÁNY” JÓTÁLLÁSSAL.
ZAORÁL JÁNOS
 BOROTVA GYÁR ÉS HONORÚ MŰKÖSZÖRŐLDE
 BUDAPEST VIII. BAROSS-UTCZA 1.
 GYÁRTELEP:
 UJPEST, ÁRPÁD-UT 25. SZAM.

A ki pénzének nem ellensége

és kevés pénzért jó üzleti kabátot akar, az forduljon kizárólag hozzám

Grünhut Ödön szabó mester

Akácfa-utca 10. (Dohány-utca sarok)

Levelező-lapi értesítésre házhoz jövök.

Kölcsön fodrász-üzleti kabát!
 Ingyen használat!
 Csak tisztítási-dij fizetendő!
 Házhoz lesz szállítva!

Van szerencsém a t. főnök és segéd urakat értesíteni, hogy fodrászruha kölcsönző vállalatomat

kölcsönkabát-osztálylyal

nagyobbítottam. Feltételek a következők:

Tisztítás és használati-dij **40 filér** darabonként. Betét darabonként **3 korona**, fizetendő a kabát szállításakor. A csere hetenként egyszer kötelező.

Azon t. vevőimtől, kik **kölcsönruhát** már ugyais kapnak tőlem, a kabátért külön betétet nem kérek, épúgy azok segédeitől sem, ha a főnök a kabátért szavatol.

A kabát a legfinomabb minőségű fehér, sima, szatin kelméből készül és szabása kifogástalan.

Tájékoztatásul a következők szolgálnak:

37. sz. nyakbőségnek	42. sz. kabát felel meg.
38. " " " "	44. " " " "
39. " " " "	46. " " " "
40. " " " "	48. " " " "
41. " " " "	50. " " " "

Megrendeléseket telefonon lehet eszközölni.

Telefon 80—12.

Glücksman J. „ROYAL” nagy gőzmosoda és fodrászruha kölcsönző vállalat
 VI., Szondy-utca 54.

Mielőtt személy-, jelző- v. építési **KÖLCSON** iránt intézkednék kérjen díjtalanul prospektust. **MELLER L. EGYED** BUDAPEST, IX. Lónyai-utca 7. Telefon Internóban 46—91.

BÉRLETKÖNYVECSKÉK

fodrász urak részére,

tizenkét számmal (minden szám egy lap)

kaphatók névvel, vagy név nélkül e lap kiadóhivatalában

VII., Vörösmarty-utca 17. szám alatt